

۲۲۸۳۵۳۸

تحلیلی بر جایگاه مدیریت آموزشی و آسیب شناسی آن باتاکید بر

دیدگاه امام علی (ع) در نهج البلاغه

مؤلفان افشون

www.ketab.ir

انتشارات زرنوشت

تهران - ۱۴۰۰

سرشناسه	افشون، مؤگان، ۱۳۵۰-
عنوان و نام پدیدآور	تحلیلی بر جایگاه مدیریت آموزشی و آسیب شناسی آن باتاکید بر دیدگاه امام علی(ع) در نهج البلاغه / مؤگان افشون
مشخصات نشر	تهران: زرنوشت، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری	۱۷۴ ص.
شابک	۹۷۸ - ۶۲۲ - ۲۸۸ - ۳۰۷ - ۲
وضعیت فهرست نویسی	فیبای مختصر
یادداشت	فهرست نویسی کامل این اثر در http://opac.nlai.ir دسترس است.

www.ketab.ir

انتشارات زرنوشت

تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی،
کوچه مهدی زاده، شماره ۲۷، واحد ۱۹
تلفن: ۰۹۰۲۴۸۶۸۹۵۶ - ۶۶۴۷۹۶۱۵ - ۶۶۴۳۵۶۳۷
www.zarnevsh.com

تحلیلی بر جایگاه مدیریت آموزشی و آسیب شناسی آن باتاکید بر دیدگاه امام علی(ع) در نهج البلاغه

نویسنده: مؤگان افشون

• چاپ اول: ۱۴۰۰ • شمارگان: ۱۰۰ نسخه • ناشر: زرنوشت

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۲۸۸ - ۳۰۷ - ۲

قیمت: ۴۵.۰۰۰ تومان

تمامی حقوق این اثر محفوظ است.

فهرست

پیشگفتار.....	۹
فصل اول: اهمیت و ضرورت، اصول و مفاهیم و اهداف مدیریت آموزشی	۱۱
۱-۱- ضرورت مدیریت آموزشی و اهمیت آن.....	۱۱
۲-۱- مفاهیم و تعاریف مدیریت و رهبری آموزشی.....	۱۵
۳-۱- آموزش و پرورش صدر اسلام.....	۲۲
۱-۳-۱- مسجد به عنوان اولین آموزشگاه در اسلام.....	۲۴
۱-۴- اهداف سازمان آموزشی در آموزش و پرورش.....	۲۷
۱-۴-۱- حیطه شناختی.....	۲۸
۲-۴-۱- حیطه عاطفی.....	۳۶
۳-۴-۱- حیطه روانی - حرکتی.....	۳۸
۵-۱- اهداف آموزش و پرورش در محیط آموزشی.....	۴۰
۱-۵-۱- خودشناسی.....	۴۰
۲-۵-۱- خداشناسی.....	۴۱
۳-۵-۱- هدف های روابط انسانی.....	۴۲
۴-۵-۱- هدف های کارایی اقتصادی.....	۴۳

- ۱-۵-۵- هدف های پذیرش مسؤولیت اجتماعی ۴۳
- ۱-۶-۶- اهداف آموزش و پرورش در مدرسه ۴۴
- ۱-۶-۱- رشد خود رهبری ۴۴
- ۱-۶-۲- رشد شناختی ۴۵
- ۱-۶-۳- رشد شخصیت ۴۷
- ۱-۶-۳-۱- نمونه هایی از ابراز تکریم شخصیت ۴۸
- ۱-۶-۴- ایجاد زمینه های یادگیری مداوم ۵۰
- ۱-۶-۵- استفاده از دانش برای خدمت و اصلاح جامعه ۵۰
- ۱-۶-۶- رشد ارزش های دانش پژوهان ۵۲
- ۱-۶-۷- آماده سازی جهت تغییرات ۵۳
- ۱-۶-۸- آشنا ساختن با فرهنگ های مختلف ۵۴
- ۱-۷-۷- اهداف مدیریت آموزشی در مدرسه و محیط آموزشی ۵۵
- ۱-۷-۱- دستیابی به اهداف آموزش و پرورش با تأکید بر مدارس ۵۵
- ۱-۷-۲- ایجاد هماهنگی بین همه ی منابع و فعالیت های مدرسه در جهت رسیدن به اهداف ۵۶
- ۱-۷-۳- کمک به بهبود و اصلاح جریان تعلیم و تربیت ۵۷
- ۱-۷-۴- یاری و مساعدت به اعضای سازمان آموزشی برای تشخیص و درک بهترین هدف ها ۵۸
- ۱-۷-۵- راهنمایی، همکاری، کمک، تقویت و حمایت از اعضای سازمان آموزشی ۵۸
- ۱-۷-۶- فراهم کردن زمینه های اشتیاق و تبادل نظر و به وجود آوردن احساس مسؤولیت مشترک ۶۰

۷-۷-۱- ایجاد روابط انسانی مطلوب و احترام متقابل بین مدیر و اعضای سازمان تربیتی	۶۱
۸-۷-۱- ایجاد فرصت و امکان بروز خلاقیت و ابتکار و ایجاد زمینه و تسهیلات برای رشد اعضای سازمان آموزشی	۶۲
۹-۷-۱- شناخت نیازها و حل مشکلات دانش آموزان به منظور دستیابی به اهداف تعلیم و تربیت	۶۳
۱۰-۷-۱- کمک به کشف و بروز استعداد های دانش آموزان	۶۳
فصل دوم: ویژگی ها و توانایی های مدیریت و رهبری آموزشی	
۱-۲- تفاوت های مدیریت و رهبری آموزشی	۶۵
۲-۲- ذاتی یا اکتسابی بودن مدیریت و رهبری	۶۸
۳-۲- توانایی های مدیریت و رهبری آموزشی	۷۲
۱-۳-۲- توانایی های عمومی	۷۳
۲-۳-۲- توانایی های بلوغی	۸۳
۳-۳-۲- توانایی های رهبری	۹۲
۱-۳-۳-۲- ده ویژگی برای یک رهبر موفق (مک موری)	۹۵
۲-۳-۳-۲- ویژگی رهبران آموزشی در چهار موضوع	۹۶
فصل سوم: بخش اول وظایف مدیریت آموزشی	
۱-۳- تصمیم گیری	۹۹
۱-۱-۳- مراحل تصمیم گیری	۱۰۱
۲-۱-۳- بعضی از انواع تصمیم گیری	۱۰۵
۳-۱-۳- اشخاص صاحب تصمیم در سازمان	۱۱۰
۲-۳- نیازسنجی و برنامه ریزی	۱۱۰

۱۱۲.....	۳-۲-۱- برنامه ریزی آموزشی
۱۱۵.....	۳-۲-۲- برنامه ریزی درسی
۱۱۷.....	۳-۲-۲-۱- مراحل برنامه ریزی درسی
۱۲۰.....	۳-۳- تأمین و سازماندهی منابع و امکانات
۱۲۰.....	۳-۳-۱- تأمین نیروی انسانی مناسب
۱۲۲.....	۳-۳-۲- تأمین منابع و امکانات مادی و تکنولوژیک
۱۲۲.....	۳-۳-۳- هماهنگی و تلفیق منابع انسانی و مادی
۱۲۳.....	۳-۴- آموزش و آماده سازی نیروی انسانی
۱۲۳.....	۳-۴-۱- آموزش های قبل از خدمت
۱۲۴.....	۳-۴-۲- آموزش بدو ورود (آشناسازی با محیط، امکانات)
۱۲۴.....	۳-۴-۳- آموزش ضمن خدمت
۱۲۷.....	فصل چهارم: بخش دوم وظایف مدیریت آموزشی
۱۲۷.....	۴-۱- انگیزش
۱۳۱.....	۴-۲- عوامل موثر بر انگیزش
۱۴۰.....	۴-۳- برقراری روابط انسانی
۱۴۳.....	۴-۳-۱- برخی از شاخص های روابط انسانی
۱۴۸.....	۴-۴- نظارت و کنترل
۱۵۰.....	۴-۴-۱- مسائل مرتبط و شیوه های مختلف نظارت و کنترل
۱۵۴.....	۴-۵- ارزشیابی و پاداش
۱۵۶.....	۴-۵-۱- پنج نکته در مورد تنبیه و اعمال آن
۱۵۷.....	۴-۶- برخی از موانع مدیریت آموزشی
۱۶۵.....	جمع بندی فصل ها

پیشگفتار

مدیریت آموزشی صحیح می‌تواند یکی از مهم‌ترین ابزارهای آموزش و تربیت درست انسانها باشد، هر جامعه‌ای که دارای مدیران لایق در زمینه آموزش و پرورش است، انسانهای لایقی را می‌تواند به جامعه بفرستد.

حضرت علی (ع) ابتدا در دامان پیامبر (ص) تربیت شد و با تمام ارزش‌های الهی آشنا شد و عمل نمود، ایشان به صورت عملی سیر پرورش مدیران آموزشی را به همه‌ی جهانیان آموزش داد، یک مدیر آموزشی خوب، باید به شخصه دوره‌های پرورشی و آموزشی را طی کند، با انسان و اهداف خلقتش آشنا باشد، تمام نیازهای روحی، روانی و جسمی انسان را بداند، انسانها را دوست باشد و هدفش آموزش و پرورش حقیقی انسان‌ها باشد.

یک مدیر آموزشی باید بداند که به چه اهدافی خواهد رسید و انسان چگونه موجودی است او باید با تمام اهداف مدیریت آموزشی و اهداف خلقت انسان در طبیعت آشنا باشد و این دو را با هم هماهنگ کند، مدیر آموزشی باید ویژگی‌های مدیریت را در خود رشد دهد و از لحاظ علمی و فنی و تجربی، مراحل تبدیل شدن به یک مدیر آموزشی مطلوب را طی کند و این وظیفه حکومت اسلامی است که حضرت علی (ع) این کار مهم را انجام داد و شاگردانی از اصحاب خود را بدین متوال پرورش دادند.

مدیر آموزشی علاوه بر آشنایی با اهداف، باید وظایف شغلی خود را بداند و با موانع مدیریت آموزشی آشنا باشد، حضرت علی (ع) در بسیاری از بیانات خویش وظایف کارگزاران و مدیران خود را در قسمت‌های مختلف شغلی، معین کرده‌اند و همه‌ی موانع موجود در مسیر آموزش و پرورش را اشاره نموده‌اند.